

ДО ПРОТОИЕРЕЙ ДУШАН Т.: ЗА ТРЕТАТА РАВАНИЦА

Честитя, сърдечно честитя, и то не само на вас, сърбите в Детройт, но и на всички сърби по света освещаването на третата Раваница. Първата е моравска, втората е сремска, а третата - американска. Първата представлява благодарствена песен към Бога за народната свобода и държава. Втората представлява песен на победоносното и свято народно страдание. А третата - песен на святата народна памет. Третата Раваница ни е също толкова скъпа, колкото и първите две. Ако в първите две последователно по чудо се е запазило нетленното тяло на цар Лазар, то третата ни явява чудото на народната памет за историческото ни минало - и преди, и след Косово. Как да не наречем чудо това, че шепа сърби в мравуняка на Новия свят не са забравили своята история и не са се поддали на разрушителните внушения, че трябва да се отвърнат от своите бащи и деди и да живеят като охлюви, без минало и без бъдеще? И как да не е чудо, че шепа наши хора издигат такъв дивен храм в града на Фордовите фабрики и небостъргачите, и то в това най-тежко в американската история време, „в зло време, в гладни години"? И втората, сремската Раваница е градена в тежкото време на лютото робство, когато „небостъргачът" на османското царство се е издигал заплашително над цяла Европа. Ценността на вашата жертва Богу е тройно по-голяма заради настъпилите във вашия живот теглила. Нека бъде троен и Божият благослов върху всички вас, благослов и от трите Раваници!

От всички мъчности, които сте имали при изграждането на третата Раваница, не най-малката е била да се противопоставите на онези, които с присмех са ви подхвърляли: днешното време иска фабрики, а не църкви! Само трезвият и уравновесен дух на нашите сънародници там е могъл да преодолее тази мъчнотия. Вярвам, че и молитвите на царя мъченик Лазар са ви помогнали за това.

Фабриците разстроиха нервите на хората. Църквите са нужни, за да внесат мир и здравина в душите. Спомнете си думите на апостол Павел към коринтяни: „Сам аз, Павел, ви убеждавам с Христовата кротост и благост". А Христовата кротост и благост, така потребна на модерните американци, не се придобива в шумните фабрики. Фабриката - това е работата, църквата - молитвата. Труд и молитва в хармония - това е била програмата на първите американски заселници, мотото на първоначална Америка. В днешна Америка работата е засенчила молитвата, фабриката - Църквата.

Така е изчезнала хармонията във външния и вътрешния й живот.

Аз няма да се натрапвам за учител на американците и това, което ще кажа, го казвам не като учител, а като човек, изпитващ обич към страдалния американски народ: Америка ще оздравее, когато молитвата бъде поставена редом с работата, и Църквата - редом с фабриката. Нашият непогрешим Учител, Който е казал: „работете, докле имате светлината", е казал също: „Непрестанно се молете". Като работници във фабриките вие изпълнявате първата спасителна заповед на Христос, а като зидари на Раваница - втората. Осмелявам се да кажа, че с това мъдро равновесие между работата и молитвата вие сте дали здрав пример на мнозина в Америка.

Мир вам и благославение от Бога!